

Wyrok z dnia 5 września 1996 r.
II URN 23/96

W sprawie o przyznanie renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy dopuszczalne jest ustalenie przez Sądy (na podstawie opinii biegłych) czy wnioskodawca jest w dalszym ciągu inwalidą z ogólnego stanu zdrowia, chociaż inwalidztwo to zostało uprzednio stwierdzone i nie było kwestionowane.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer, Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Janusz Łętowski.

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Witolda Bryndy, po rozpoznaniu w dniu 5 września 1996 r. sprawy z wniosku Zdzisława W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. o rentę inwalidzką z tytułu wypadku przy pracy, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 20 listopada 1995 r. [...]

o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e

Decyzją z dnia 13 marca 1989 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w C. przyznał wnioskodawcy Zdzisławowi W. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 12 miesięcy od dnia 16 grudnia 1988 r. do dnia 10 grudnia 1989 r. uwzględniając orzeczenie Obwodowej Komisji Lekarskiej d/s Inwalidztwa i Zatrudnienia [...] w W. Wniosek o przyznanie renty inwalidzkiej został załatwiony odmownie decyzją z dnia 13 lutego 1989 r.

Wobec ponowienia tego ostatniego wniosku, organ rentowy przyznał wnioskodawcy rentę inwalidzką według trzeciej grupy od dnia 11 grudnia 1989 r. na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej z dnia 4 stycznia 1990 r. zaliczającego go do tej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia.

W dniu 12 czerwca 1991 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Warszawie po rozpoznaniu sprawy z powództwa Zdzisława W. przeciwko Zakładowi Robót Górniczych "W." w M. o uznanie zdarzenia za wypadek przy pracy, uwzględnił powództwo, ustalając że zdarzenie, które miało miejsce w dniu 7 czerwca 1988 r. było wypadkiem przy pracy (wyrok z dnia 12 czerwca 1991 r. [...]), w związku z czym wnioskodawca dochodził przyznania renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy.

Decyzją z dnia 5 czerwca 1992 r. organ rentowy odmówił przyznania tego świadczenia w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej zaliczające wnioskodawcę w dalszym ciągu do trzeciej grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i odmawiające zaliczenia go do jakiegokolwiek grupy inwalidów w związku z wypadkiem przy pracy. Decyzja ta nie została zaskarżona. Kontrolne badania lekarskie przeprowadzone w 1995 r. w dalszym ciągu nie dały podstaw do zaliczenia wnioskodawcy do żadnej grupy inwalidów w związku z wypadkiem przy pracy, stąd też decyzją z dnia 31 lipca 1995 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w W. nie zmienił wysokości pobieranej renty.

Rozpoznając odwołanie od tej decyzji, Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z dnia 20 listopada 1995 r. oddalił je, powołując się w uzasadnieniu na złożoną przez biegłych lekarzy (chirurga-ortopedę i neurologa) opinię, w której rozpoznali oni u badanego niewielkie ograniczenie ruchomości w odcinku krzyżowym bez obecności zespołu korzeniowego, nie znajdując podstaw do zaliczenia odwołującego się do jednej z grup inwalidów tak w związku z wypadkiem przy pracy, jak i z ogólnego stanu zdrowia.

Powyższy wyrok zaskarżył rewizją nadzwyczajną Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i zarzucając rażące naruszenie § 8 rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 5 sierpnia 1983 r. w sprawie składu komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu postępowania, trybu kierowania na badanie przez te komisje oraz szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa (Dz. U. Nr 47, poz. 214 ze zm.: Dz. U. z 1990 r., Nr 37, poz. 210) oraz art. 18 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144 ze zm.), wniósł o jego uchylenie oraz uchylenie decyzji ZUS z dnia 31 lipca 1995 r. i przyznanie wnioskodawcy prawa do renty inwalidzkiej wypadkowej "od daty stwierdzenia inwalidztwa z uwzględnieniem art. 101 ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.)". Według rewizji nadzwyczajnej, wyłączną przyczyną inwalidztwa u zainteresowanego jest ucisk korzenia nerwowego przez wypadnięty dysk, to natomiast zostało zakwalifikowane jako następstwa wypadku przy pracy. "W tej sytuacji renta inwalidzka jest rentą z tytułu wypadku przy pracy".

Poza rażącym naruszeniem prawa, doszło też do naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej poprzez pozbawienie poszkodowanego wypadkiem przy pracy pracownika, renty w należnej mu wysokości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna nie jest uzasadniona i nie zasługuje na uwzględnienie. Nie jest wątpliwe, że w dniu 7 czerwca 1988 r. wnioskodawca jako ładowacz uległ wypadkowi przy pracy, doznając w czasie załadunku płyt betonowych, wypadnięcia dysku. W dniu 21 września 1988 r. wykonany został zabieg operacyjny polegający na rewizji przestrzeni L4 - L5 i L5 - S1 i usunięciu zastarzałego częściowo wypadniętego dysku z przestrzeni L5-S1. W rozpoznawanej sprawie zbadania wymagało czy obecny stan zdrowia wnioskodawcy uzasadnia przyznanie renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy, skoro w myśl art. 18 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych pracownikowi, który w wyniku wypadku przy pracy został zaliczony do jednej z grup inwalidów, przysługuje renta inwalidzka. Inwalidą w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin jest osoba częściowo lub całkowicie niezdolna do wykonywania zatrudnienia z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu. Ponieważ wnioskodawca pobierał rentę inwalidzką według III grupy z ogólnego stanu zdrowia, w toku badań kontrolnych należało ustalić, czy stan jego zdrowia w dalszym ciągu uzasadnia zaliczenie badanego do jednej z grup inwalidów, a nadto, czy ewentualnie istniejące inwalidztwo pozostaje w związku przyczynowym z

przebyłym wypadkiem przy pracy. Biegli sądowi lekarze: ortopeda-traumatolog oraz neurolog w opinii złożonej dla potrzeb postępowania sądowego, rozpoznali u wnioskodawcy niewielkie ograniczenie ruchomości kręgosłupa w odcinku krzyżowym bez obecności zespołu korzeniowego, ustalając, że zmiany w organizmie spowodowane uciskiem korzenia nerwowego przez wypadnięty dysk, nie powodują nawet częściowej niezdolności do pracy w stopniu uzasadniającym zaliczenie go do jakiegokolwiek grupy inwalidów tak z tytułu wypadku przy pracy, jak i z ogólnego stanu zdrowia. Opinia ta, nie zakwestionowana w toku postępowania przez strony, z merytorycznego punktu widzenia nie budzi wątpliwości. Ocenia ona, stosownie do tezy dowodowej zawartej w postanowieniu o przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłych, aktualny stan zdrowia wnioskodawcy, stwierdzając że nie daje on obecnie podstaw do ustalenia inwalidztwa jakiegokolwiek z grup. Odmienny pogląd zawarty w rewizji nadzwyczajnej, a sprowadzający się do stwierdzenia istnienia inwalidztwa w dalszym ciągu, nie może być uznany za trafny, wobec opinii biegłych i zawartych w niej odmiennych twierdzeń.

Nie można też uznać, że biegli przekroczyli swoje kompetencje skoro w myśl przepisu § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 5 sierpnia 1983 r. w sprawie składu komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu postępowania, trybu kierowania na badanie przez te komisje oraz szczegółowych zasad ustalania inwalidztwa, przy orzekaniu o inwalidztwie, komisje obowiązane są do stwierdzania utraty lub ograniczenia zdolności do wykonywania zatrudnienia oraz określania grupy inwalidów, do której zainteresowany ma być zaliczony. Oznacza to także, że w postępowaniu o przyznanie renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy nie jest wyłączone ustalenie, czy w dalszym ciągu istnieje uprzednio stwierdzone inwalidztwo z ogólnego stanu zdrowia, nawet gdy w toku postępowania nie jest ono kwestionowane, a badaniu podlega tylko istnienie inwalidztwa w związku z wypadkiem przy pracy. Skoro w rozpoznawanej sprawie ustalono, w oparciu o przeprowadzone dowody, ocenione przez Sąd po myśli art. 233 § 1 KPC, że wnioskodawca nie kwalifikuje się do zaliczenia do jednej z grup inwalidzkich, tak wskutek wypadku przy pracy, jak i z ogólnego stanu zdrowia, to brak prawnych podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego.

Wszystkie te okoliczności dają podstawę do stwierdzenia niezasadności rewizji nadzwyczajnej, wobec nietrafności podniesionych w niej zarzutów i uzasadniają jej oddalenie po myśli art. 421 § 1 KPC.

=====